

INDLEDNING (til "Sandheden tro i kærlighed") *af Christian Vaabensted*

"Sandheden tro i kærlighed"...

Bogens titel kan nok på en og anden virke søgt - eller ligefrem prætentios: Hvorfor hive så store ord op af lommen til et festskrift i anledning af en tidligere højskoleforstanders 70-års fødselsdag?

Men Johannes Dragsdahl er ikke nogen helt almindelig, tidligere højskoleforstander - det er næppe for meget sagt. Og når man kender mennesket Johannes Dragsdahl og alle de pioner-projekter indenfor kirken og folkeoplysningen, han har taget initiativ til gennem årene, virker disse fire ord som en indlysende dækkende titel. De kan siges at danne en rød tråd gennem hans liv og tænkemåde.

For Johannes Dragsdahl ligger der en dyb betydning bag dette Paulus-citat - og den er mere aktuel i dag end nogensinde. At være sandheden tro vil for ham sige oprigtigt at søge ind til sandheden bag tingene. Såvel sandheden bag de ydre begivenheder i livet, som sandheden bag mennesker, tænkning og religion. Uden småligt hensyn til bekvemmelighed eller vedtagne normer. Men det er helt afgørende at gøre det - i kærlighed: Det vigtigste under denne søgen er at bevare kærligheden til de mennesker, man ikke er enig med - og de mennesker, der står svagere end en selv.

"Sandheden tro i kærlighed" har været valgsprog for hans slægt - den uortodokse teolog-familie Scharling - gennem generationer. Og det har præget dem. Johannes Dragsdahls morfar, fx, den teologiske professor Henrik Scharling (der i øvrigt skrev den folkekære "Ved Nytaarstid i Nødebo Præstegaard"), var kendt for sit udbrud: "*Sandhed, om så himlen knuser mig!*" Men samtidig var han uhyre optaget af, at der var ret og rimelighed for andre. Da Georg Brandes' ansættelse ved universitetet eksempelvis blev syltet og bekæmpet på grund af hans markante synspunkter, var det denne teologiske professor, der var frontkæmper for, at sagen om ansættelsen blev gennemført hurtigt og redeligt. Selv om Henrik Scharling absolut ikke var enig i Brandes' brændende ateistiske livssyn.

Mønsteret gentager sig for Johannes Dragsdahl allerede i ungdommen, da han gjorde det sensationelle for første gang at stifte en kristelig fraktion i Studenterforeningen: Her blev hans bedste samarbejdspartner den ateistiske fraktion!

Man kan roligt sige, at Johannes Dragsdahl har haft et begivenhedsrigt liv, og at hans livsværk er blevet Søtofttegård Højskole er, set i bakspejlet, egentlig ikke så overraskende. Langt hen i hans studietid på Københavns Universitet havde han planer om at skrive disputats om russiske teologer for at følge i familiens fodspor og blive doktor i teologi. Men han valgte til sidst bevidst at lade være - at gå ud i det folkelige arbejde som præst i stedet for at blive videnskabsmand.

Og den linje har han fulgt. Allerede under besættelsen, mens han studerede, tog han initiativ til det illegale blad "Kirkens Front", der med sit oplag på 35.000 eksemplarer, der spredtes over hele landet, fik stor betydning i perioden fra 1943-45 og i en del år efter. Tilskyndelsen var, at den kun 21-årige Johannes havde fået fat i en bog om Hitlers raceteorier, og så gik det op for ham, at "*det her er ikke kun en krig mellem lande, men en krig om menneskets væsen*", som han formulerede det.

Få år efter mødte han den danske åndsforsker Martinus, og mødet med hans kosmologi og helt anderledes tanker om forholdet mellem Gud og menneske kom til at få stor betydning for hans livssyn. Det ledte ham videre til ivrige studier af bl.a. atomfysik, dybdepsykologi, åndsvidenskab,

Sandheden tro i kærlighed - Indledning

parapsykologi, indisk visdom, Steiners antroposofi osv. En emnekreds, han har forsket i lige siden - måske ofte i konflikt med kirken, men altid med urokkelig fast afsæt i kristendommen.

Og gennem alle årene har han bestandig været umådeligt aktiv - med stadig nye ideer, nye projekter, nye aktuelle sager i samfundet at brænde for. Blandt hans mange initiativer kan nævnes Kontaktcenteret i Admiralgade i begyndelsen af 50'erne med kunststillinger og foredrag og studiekredse om alle de nye tanker, Tidsskriftet "Ny Horisont", Hovedstadens Oplysnings Forbund (H-O-F) osv. Ligeledes har han både som forfatter og flittig artikelskribent ofte skabt hed debat i aviserne.

En serie kronikker og artikler af Johannes Dragsdahl i midten af 80'erne fik særlig betydning. Her kritiserede han i spørgsmålet om nyreligiøsitet Dialogcenterets "*gammeldags hedningemission*" og folkekirkens hang til "*at forvride og fordreje for at kunne ende med den samme (falske) påstand, man egentlig havde på forhånd*". De blev det direkte anstød til, at ca. 100 præster fra hele landet har dannet "Kirkeligt Forum til Udforskning af et Nyt Verdensbillede" for bl.a. at undersøge, hvordan dybdepsykologiens og åndsvidenskabens livssyn kan forny folkekirkens kristendomssyn.

Men der, hvor Johannes Dragsdahl nok har haft allerstørst betydning, er som foredragsholder over hele landet - og som højskolemand.

Der er ingen tvivl om, at det er her, hans hjerte ligger. Da han i 1954 arvede Søtoftegård, startede han omgående den højskole, der er blevet hans livsværk. Med utallige menneskers frivillige slid er gården blevet istandsat, indrettet, holdt ved lige og udvidet for at kunne danne en smuk og velfungerende ramme om kursusarbejdet. Johannes Dragsdahl holder selv meget af at fortælle om, da spiritisten, den katolske præst og folkekirkepræsten stod skulder ved skulder og byggede et anneks!

Det er nok ikke helt galt at søge noget af baggrunden for den helt specielle ånd, der altid har hersket på Søtoftegård Højskole, i hans barndomshjem i præstegården i Grevinge og Haraldsted: Her skabte hans forældre et højst ukonventionelt miljø. Præstegården summede altid af mere eller mindre originale mennesker, der boede der eller var gæster. Der blev arrangeret teaterforestillinger, lavet dukketeater, aftenskole for landsbyens beboere i engelsk, geografi, skrivning og historie, foredragsaftener med biskopper, skuespillere og missionærer, og moderen var kvindesagsforkæmper gennem en menneskealder!

Denne helt kontante følelse af, at "her er der plads til alle - uanset livsholdning og politisk eller religiøst ståsted" er, og har altid været, Søtoftegårds kendetegn. Samtidig har de emner, der er blevet taget under behandling, altid været højst uortodokse: Allerede fra begyndelsen var maden grøn, og kurserne handlede om kristendom fra nye vinkler, åndsvidenskab, dybdepsykologi, kunst og bevidsthed, filosofi, mystik osv. I knapt 20 år var Søtoftegård Højskole det eneste sted, man beskæftigede sig med den slags emner.

Medvirkende til at skabe den særlige stemning og til at højskolen er forblevet levende og dynamisk er i høj grad også, at Johannes Dragsdahl gennem alle årene har lagt stor vægt på stadig at holde sig åben over for nye tanker og nye, anderledes indfaldsvinkler til emnerne.

Han afskyer al guru-dyrkelse, dogmatik og tro på, at der findes "nemme" sandheder, der kan "frelse" os alle. "Hvert menneske sin udviklingsvej - Søtofte skal være et frit, åndeligt forum, hvor man tager, hvad man kan bruge og lader resten ligge", har han sagt. Respekten for andre mennesker er stadig i højsædet.

Og han er altid den første til "at luge i egne rækker" - ikke bare hvad angår kirken, men næsten endnu ivrigere på hans andet central-område - åndsvidenskaben: "*På åndsvidenskabens område finder vi også strejf af en autoritetstro, der ikke helt stemmer overens med det åndelige formål. Vi*

Sandheden tro i kærlighed - Indledning

kan finde en blind tillid til "fænomener" uden grundlag af sagkundskab. Vi kan finde strejf af østlig verdensflugt", skrev han fx i en kronik i et af de store dagblade.

Derfor er det nok hans primære tanke med Søtoftegård at udvikle søgende og åndeligt interesserede menneskers evne til at skelne skidt fra kanel - og gøre opmærksom på, at de vigtigste - og sværeste - udfordringer i det at udvikle sig selv findes i de helt nære, dagligdags sammenhænge.

Han er nu blevet afløst på forstanderposten, men er stadig en af dem, der stærkest tegner højskolens undervisningsmæssige profil. Selvfølgelig via en lang række foredrag og kurser.

Johannes Dragsdahl har aldrig været begejstret for at blive fremhævet og gjort til genstand for beundring. Men med dette festskrift vil vi gerne - på de tusinder af menneskers vegne, der har fundet ny inspiration gennem hans utrættelige arbejde - hylde ham for hans betydningsfulde indsats i det danske kirke- og åndsliv.

Indlæggene i festskriftet er "fødselsdagsgaver" fra forfattere, kunstnere, foredragsholdere og venner, som har haft nær tilknytning til ham og Søtoftegård. De emner, de behandler, afspejler områder, som han i særlig grad har beskæftiget sig med. De dækker langt fra hele hans sfære - så burde der fx også have været indlæg om Gandhi-bevægelsen, C. G. Jungs dybdepsykologi, kvækerne osv. Men indlæggene her giver en god indføring i nogle af de vigtigste "hjørner". Og kendetegnende nok tog alle bidragsydere mod tilbuddet om at medvirke med glæde og taknemmelighed.

God læselyst!

-

Dette er indledningen (s. 6-8) fra festskriftet "Sandheden tro i kærlighed" (1992), der blev udgivet i anledning af Johannes Dragsdahls 70-års fødselsdag. Skrevet af Christian Vaabensted.

Christian Vaabensted...

Må kun citeres med udtrykkelig kildeangivelse.